

Kommunstyrelsen

Plats: lokal Olofström, kommunhuset

Tid: 14:00 - 16:25

§ 121-151

Mötet ajourneras under § 123 kl. 14.45-14.55

Beslutande:

Morgan Bengtsson (S)
Andreas Brovall (C)
Tommy Holmgren (SD)
Pirjo Veteli (S)
Håkan Assarsson (S)
Dan Orvegren (S)
Ingeborg Braun (S)
Malin Åman (C)
Roal Bencic (SD)
Max Nielsen (SD)
Patrik Krupa (M)
Torsten Cairenius (M)
Ana Pezo (KD)

Ersättare för:

Rolf Jönsson
Annika Sjöstedt
Jerry Lilja
Ola Claesson

Övriga deltagare:

Iréne Robertsson, kommunchef

Anna-Karin Johansen, sekreterare

Robert Andersson (SD), Glenn Bengtsson (KD)

§ 122 Robert Schelin socialchef, Miroslav Milurovic socialnämndens ordförande, Pernilla Andersson och Johan Ny förvaltningsekonomer, Karl Andrae, ekonomichef.

§ 123 Anna Blissing fastighetssamordnare och Anne Berntsson entreprenadupphandlare

Sekreterare:

.....
Anna-Karin Johansen

Ordförande:

.....
Morgan Bengtsson

Justerande:

.....
Ana Pezo

.....

Anslagsbevis:

Kommunstyrelsen

KS § 131/2024

KS 2024/1562

§ 131/2024 Svar på remiss av SOU 2024:30 En statlig ordning med brottsförebyggande åtgärder för barn och ungaKommunstyrelsens beslut:

Olofströms kommun lämnar svar med nedan yttrande på remissen SOU 2024:30 En statlig ordning med brottsförebyggande åtgärder för barn och unga och särskilt understryker att merkostnader som kan uppstå för kommunerna vid eventuellt införande av föreslagen ordning ska finansieras av staten.

Ärendebeskrivning

En remittering av betänkandet En statlig ordning med brottsförebyggande åtgärder för barn och unga (SOU 2024:30) har skett, till vilken Olofströms kommun bjudits in att lämna synpunkter på. Remissvaret ska skickas till Socialdepartementet senast den 23 september 2024. Betänkandet i sin helhet går att läsa på regeringens hemsida.

Utredningen föreslår en ny ordning med statligt huvudmannaskap för att förebygga brottslighet bland barn och unga (0-17 år), enligt dansk modell. Utredningens förslag innebär nya uppgifter för myndigheter och kommuner. Härutöver innebär förslagen vissa rättigheter och skyldigheter för enskilda.

Förslagen syftar till att förebygga brottslighet av allvarligt slag och att säkerställa tydliga, konsekventa och långsiktiga brottsförebyggande åtgärder för barn och unga. Utredningen föreslår att Polismyndigheten ska hänvisa ärenden rörande individer i målgruppen till Myndigheten mot ungdomskriminalitet, MUK, – en ny myndighet med uppgift att besluta om brottsförebyggande åtgärder som barn, unga och deras vårdnadshavare ska genomföra. Kommunerna ska verkställa besluten. En statlig myndighet ska följa upp och kontrollera att de brottsförebyggande åtgärderna genomförs. Utredningen lämnar förslag på två alternativ till hur den nya ordningen kan organiseras:

- Alternativ 1: MUK ansvarar för att bereda och besluta om individuella brottsförebyggande åtgärder för barn och unga och Kriminalvården ansvarar för att följa upp och kontrollera att de brottsförebyggande åtgärderna genomförs.

- Alternativ 2: MUK ansvarar för att bereda och besluta om individuella brottsförebyggande åtgärder för barn och unga samt för att följa upp och kontrollera att de brottsförebyggande åtgärderna genomförs. Båda förslagen innebär att det vid MUK ska finnas regionala beslutsorgan. Deras uppgift är att fatta beslut om brottsförebyggande åtgärder som barn och unga i målgruppen ska genomföra.

Ansvaret för kommunerna är detsamma oavsett alternativ. Lagen kommer att ställa krav på att kommunerna ska utföra vissa uppgifter som kan påverka kommunernas verksamhet. De åtgärder som föreslås i betänkandet kommer att påverka kommunen genom att kommer att krävas fler resurser som arbetar kring den unge och även genomföra fler åtgärder kring denne. MUK kommer att inhämta yttrande kring den unge från socialnämnden där nämnden gör en bedömning av till exempel risken att den unge begår allvarliga brott. MUK kommer

Kommunstyrelsen

KS § 131/2024

KS 2024/1562

sedan att fatta beslut om en handlingsplan om vilka insatser som den unge ska ta del av eller genomföra och som ska verkställas av socialnämnden. När det gäller verkställande av MUK:s beviljade insatser ska kommunen agera inom sju arbetsdagar och kommunen ska även ha täta uppföljningar. Vid sammanträden är ungdomskriminalitetsnämnden sammansatt av en domare samt en representant från polisen och en från kommunen.

Utredningens förslag förväntas leda till att färre barn och unga begår brott av allvarligt slag och involveras i kriminella nätverk. Detta leder till positiva effekter för såväl enskilda barn och unga som för samhället i sin helhet. De förslag som lämnas bedöms utgöra en proportionerlig inskränkning av den kommunala självstyrelsen. Förslagen kan även leda till vissa inskränkningar av de mänskliga fri- och rättigheterna men dessa bedöms vara proportionerliga i förhållande till syftet med inskränkningarna. Utredningen bedömer att förslagen innebär positiva effekter för bland annat sysselsättning och för att uppnå jämställdhet i samhället. Förslagen kommer att leda till ökade kostnader för både staten och kommunerna. På sikt bedömer utredningen att förslagen kan komma att innebära stora samhällsekonomiska besparingar.

För att få en bild av hur många individer (barn och unga) som kan komma att omfattas av den föreslagna ordningen har Polismyndigheten gjort en beräknad årlig tillströmning på cirka 1500-2000 individer. På länsnivå är Blekinge ett av de fem län som bedöms få minst antal nya individer där beräknad tillströmning per år är 20 personer. Motsvarande siffror per kommun redovisas ej. Utredningen framhåller därmed att det är svårt att bedöma effekter för enskilda kommuner eftersom det kommer att variera beroende på brottsutvecklingen och hur många individer som kommer att genomföra brottsförebyggande åtgärder i en handlingsplan som MUK har beslutat.

Yttrande/Bedömning

Eftersom utredningens förslag bedöms ha stor påverkan på socialnämnden och dess verksamhet, har yttrande inhämtats från socialnämnden i Olofström (SN § 77/2024 Yttrande på remiss av SOU 2024:30 En statlig ordning med brottsförebyggande åtgärder för barn och unga, föreligger beslutet).

Socialnämnden betonar, vid eventuellt införande av föreslagen ordning, att kommunens ansvar kommer att bli omfattande och kommer kräva både strukturerad planering och effektiv samverkan med flera olika aktörer för att kunna förebygga och motverka ungdomskriminalitet på ett effektivt sätt. Det kommer då att krävas fler personalresurser inom kommunen.

Socialnämnden noterar det utredningen framhåller gällande att förslaget innebär en inskränkning av det kommunala självstyret, då förslaget innebär att staten får ansvar för att fatta beslut och följa upp de brottsförebyggande åtgärderna.

I utredning framkommer två förslag om det är kriminalvården eller MUK som ska följa upp och kontrollera genomförandet av de brottsförebyggande åtgärderna. Socialnämnden framhåller att om det är MUK som ska besluta om insatserna - så är det att föredra om de även är de som följer upp dem.

Kommunstyrelsen

KS § 131/2024

KS 2024/1562

I utredningen framkommer det att det finns både möjligheter och utmaningar mellan den svenska och danska social- och förvaltningsrätt som kommer att kräva anpassningar. Socialnämnden anser det vara positivt att den unge kommer att få samma åtgärder oavsett var i landet denne bor. Staten kommer att ta ett större ansvar för det brottsförebyggande arbetet och det kan vara både negativt och positivt - det positiva är att det kommer att bli mer fokus på arbetet medan det som kan vara negativt är att besluten tas långt ifrån problemen.

Kommunstyrelsen föreslås ställa sig bakom socialnämndens yttrande och göra följande tillägg i remissvaret:

- Utredningen lyfter fram att även om utvärderingar som hittills genomförts talar för att ungdomskriminalitetsnämnden i flera avseenden tycks uppfylla sitt syfte - finns det ännu ingen mera ingående forskning eller andra studier av hur reformen faktiskt har påverkat ungdomskriminaliteten i Danmark. Vissa studier har gjorts av reformens brottsförebyggande effekter och resultatet tyder på en viss brottsförebyggande effekt för den yngre målgruppen, men inte för den äldre målgruppen. Samtidigt avser dessa studier ett begränsat antal barn och unga som fått sitt ärende prövat under det första året efter etableringen av ungdomskriminalitetsnämnden. Därför går det ännu inte att säga särskilt mycket om effekterna kring föreslagen ordning.

Under kommande år kommer närmare och mer utförliga studier att presenteras som kommer att ge svar på de frågetecken som återstår – och klokt hade kanske varit att invänta dessa studier innan beslut fattas.

- I utredningen nämns ingenting om hur föreslagen ordning ställer sig i relation till det redan pågående uppdraget gällande Bob (Barn och unga i grov kriminalitet och organiserad brottslighet). Regeringen har gett Polismyndigheten, Brottsförebyggande rådet, Kriminalvården, länsstyrelserna, Socialstyrelsen, Statens institutionsstyrelse, Skolverket och Åklagarmyndigheten i uppdrag att inrätta en samverkansstruktur, för ett sammanhållet arbete med barn och unga som riskerar att begå eller begår grova brott, i miljöer kopplade till organiserad brottslighet. Syftet med "Bob" är att förstärka och effektivisera arbetet med att motverka att barn och unga hamnar i grov kriminalitet genom konkreta åtgärder och insatser. Syftet är också att säkerställa att det är effektiva och ändamålsenliga åtgärder som vidtas när barn och unga är inblandade i grov kriminalitet. En viktig del i detta är ge fler aktörer, bland annat kommuner, rätt verktyg. Fokus för arbetet i samverkansstrukturen ska vara barn och unga i miljöer kopplade till organiserad brottslighet som riskerar att begå eller begår grova brott.

Frågor för att ställa sig inför beslut är därför hur föreslagen ordning och samverkansstrukturen Bob kan eller ska förhålla sig till varandra då de riktar sig (delvis) gentemot samma målgrupp med (delvis) samma syfte.

Finansiering

I dagsläget innebär detta ingen kostnad, men kan uppstå vid eventuellt införande. I

Kommunstyrelsen

KS § 131/2024

KS 2024/1562

remissvaret från kommunen föreslås understrykas att merkostnader som kan uppstå för kommunerna vid eventuellt införande av föreslagen ordning ska finansieras av staten.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

Barnperspektivet har varit en central utgångspunkt i utredningens arbete och förslaget har tagits fram med beaktande av barnkonventionen. Ett syfte med den föreslagna ordningen är att samhället i ett tidigt skede ska sätta in tydligare brottsförebyggande åtgärder som kan förbättra möjligheterna för barn och unga som är på väg in i, eller redan har hamnat i, kriminalitet att bryta denna utveckling.

Utredningens förslag syftar till att åstadkomma tydligare åtgärder från samhället när barn och unga, oavsett kön, riskerar att hamna i en kriminell bana och begå brott av allvarligt slag, och gör ingen skillnad på åtgärder för flickor och pojkar.

Det framgår dock inte om berörda målgrupper har hörts specifikt gällande de framtagna förslag som utredningen föreslår.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse

Beslut SN § 77/2024 Yttrande på remiss av SOU 2024:30 En statlig ordning med brottsförebyggande åtgärder för barn och unga

Beslutet skickas till

Socialnämnden

Hållbarhetsstrateg A.E.Z

OLOFSTRÖMS
KOMMUN

Kommunstyrelsen

KS § 131/2024

Protokoll
Sammanträdesdatum
2024-09-03

7(7)

KS 2024/1562